

<https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&cluster=13951266124923024159&btnI=1&hl=ru&authuser=1>;

12. Нехай В. В. Маркетингова політика розподілу підприємств сільськогосподарського машинобудування. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) (Index Coopernicus та ін.)*. 2018. № 2 (37). С. 122–128;

13. Нехай В. В. Обрання консолідованого маркетингу для вирішення проблем збуту сільськогосподарської техніки. *Національний менеджмент в умовах інтеграційних та глобалізаційних викликів* / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Михайлової. Суми : ФОП Литовченко Є. Б., 2019. С. 193–218.

14. Нехай В. В. Дослідницька аналітика збуту підприємств сільськогосподарського машинобудування. *Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості* : матеріали наук.-практ. конф., 19 квітня 2019 р. Київ : КНЕУ, 2019. С. 216–218. URL: http://openarchive.nure.ua/bitstream/document/9594/1/PolozovaTV_248-251_2019.pdf

Людмила СИНЯЄВА,

д.е.н, професор

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

м. Мелітополь, Україна

Ірина ВЕРХОВОД,

к.е.н., доцент

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ

Система соціального захисту в країнах бувшого СРСР була спрямована на надання допомоги та послуг літнім людям, інвалідам й сім'ям з дітьми. Ця система була побудована за принципом «страхування без внесків». Після оголошення незалежності Україна почала впроваджувати систему соціального страхування, яка фінансується за рахунок обов'язкових страхових внесків. Завдяки цьому в системі соціального захисту суттєво підвищилась роль роботодавців і робітників, державні соціальні фонди були відокремлені від державного бюджету.

Найгострішими проблемами соціального захисту є низький рівень охоплення бідного населення соціальною підтримкою і низька адресність при наданні соціальної підтримки тощо. Основними проблемами фінансування соціального захисту населення в Україні є такі.

Перманентний дефіцит Пенсійного фонду, збільшення кількості пенсіонерів, велика частка пенсійних видатків у ВВП (18%). Пенсійна система України включає такі компоненти: обов'язкове державне пенсійне страхування розподільчого типу, різні додаткові пенсійні програми, які фінансуються з

державного бюджету за рахунок спеціальних пенсійних зборів і недержавне пенсійне забезпечення на добровільній основі.

Рівень бідності пенсіонерів (особливо жінок і осіб у віці 75 років і вище) є значно вищим, ніж у населення працездатного віку, і має тенденцію до зростання. При цьому рівень бідності жінок-пенсіонерок на 5-6 процентних пункти вище, ніж у чоловіків-пенсіонерів.

Не дивлячись на низький пенсійний вік в Україні, рівень зайнятості населення у віці 55-64 рр. достатньо високий (40% осіб цього віку працюють). Найбільша питома вага працюючих пенсіонерів спостерігається в галузях економіки, де поширені професії, які дають право дострокового виходу на пенсію: добувна промисловість, водний і повітряний транспорт, освіта та охорона здоров'я, культура і спорт.

Внаслідок економічної кризи дефіцит Пенсійного фонду сягає 13,3 мільярда гривень. Цей дефіцит покривається за рахунок позик, наданих з держбюджету. У бюджеті на кінець 2021 року дефіцит власних надходжень Пенсійного фонду очікується на рівні 26 мільярдів гривень.

У довгостроковій перспективі проблеми стійкості та адекватності пенсійної системи пов'язані з низьким рівнем народжуваності та прогресуючим старінням населення. У відповідності до прогнозів, співвідношення кількості осіб у віці 65 років і вище з населенням 15-64 років у 2050 році збільшиться до 38%, а співвідношення контингентів пенсіонерів і платників пенсійних податків – до 132%.

Незадовільний стан медичного забезпечення, неспроможність бюджету забезпечити надання якісних медичних послуг. У відповідності до Конституції України, кожна людина має право на безкоштовне медичне обслуговування. Однак на практиці доступ до цих послуг є обмеженим. Тобто, система медичних установ працює неефективно. Низька якість медичного обслуговування обумовлена недостатнім інвестуванням і низькою заробітною платою в системі охорони здоров'я. Як наслідок, стан здоров'я населення погіршується.

Економічна криза ковідного періоду обумовила погіршення демографічної ситуації, стійкої тенденції до її покращання не спостерігається. Середня очікувана тривалість життя населення України найнижча в Європі.

Відсутність консенсусу в напрямках реформ і повільний прогрес пояснюється частою зміною урядів, незацікавленістю деяких високих чиновників, корупції в системі охорони здоров'я, недооцінці значення здоров'я на суспільному рівні.

Пільги по оплаті житлово-комунальних послуг. В Україні існують пільги по оплаті житлово-комунальних послуг певним категоріям громадян в залежності від їх соціального або професійного статусу. Однак намагання відмінити пільги викликають політичний супротив, навіть в умовах, коли бюджети не в змозі фінансувати такі програми. Більшість країн пішли по шляху поступового реформування систем пільг. Для цього можуть бути вжиті такі заходи: • заміна професійних пільг працюючим громадянам грошовими виплатами за місцем роботи; • заміна пільг різним категоріям соціально незахищених громадян соціальною допомогою, яка призначається виходячи з їх матеріального стану; •

вивільнення комунальних підприємств від функцій адміністрування пільг по оплаті комунальних послуг з передачею цих функцій органам соціального захисту.

У рамках комплексної програми соціального захисту населення в Запорізькій області надається наступна допомога: виплата державних допомог, компенсацій; надання житлових субсидій; видача довідок; послуги внутрішньо переміщеним особам; пільги; державні гарантії учасникам АТО,ООС та постраждалим учасникам Революції Гідності; виплата допомоги, компенсацій громадянам постраждалим внаслідок чорнобильської катастрофи; встановлення статусу, видача посвідчень; санаторно-курортне лікування, компенсації; надання одноразової матеріальної допомоги, винагороди; забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації; прийняття документів для забезпечення осіб з інвалідністю автомобілем, виплата компенсацій; надання соціальних послуг окремим категоріям громадян; допомога сім'ям, особам, які опинились у складних життєвих обставинах та не можуть подолати їх самостійно; допомога у рамках обласної програми соціальної підтримки ветеранів війни, праці, дітей війни, інвалідів, інших соціальних груп населення, що перебувають у складних життєвих обставинах «Назустріч людям».

В ході проведеного дослідження проаналізовано умови функціонування діючої системи соціального захисту населення України. Визначено, що становлення соціального захисту та збільшення впливу саме цієї категорії прописано в Конституції України, а отже й розвиток інших соціальних складових, соціального забезпечення та страхування має належним чином регулюватися. Запропоновано наступні шляхи вирішення проблем соціального захисту населення України:

- Низька адресність соціальних пільг – передбачається відхід від категоріального принципу надання пільг і орієнтація пільг на конкретну людину.

- З метою ліквідації невідповідності між розмірами пільг та реальними можливостями їх забезпечення пропонується заборона на введення нових пільг, законодавче встановлення конкретного джерела фінансування для кожного виду пільг, введення обмеження «одна людина – одна пільга»

- З метою зменшення видаткової частини Пенсійного Фонду ввести максимальний розмір пенсії за віком, провести детінізацію заробітної плати, що дозволить збільшити базу для нарахування пенсійних внесків.

Наведене потребує реформ у сфері зайнятості і пенсійного забезпечення. Враховуючи довгострокову перспективу, найбільш ефективними заходами можуть бути подовження періоду зайнятості у тому числі за рахунок збільшення пенсійного віку і скорочення категорій осіб, які мають право дострокового виходу на пенсію. Другим напрямом вирішення цієї проблеми є впровадження і розвиток накопичувальних пенсійних систем.

З метою покращання фінансування медичного забезпечення запровадити обов'язкове медичне страхування, що дозволить зменшити навантаження на державний бюджет та водночас обмежити можливість покривати інші бюджетні видатки за рахунок видатків на охорону здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Державна політика в соціогуманітарній сфері: підручник / авт. кол.: В.А. Скуратівський, В.П. Трощинський, П.К. Ситник та ін.; за заг. ред. В.А. Скуратівського, В.П. Трощинського. – К.: НАДУ, 2010. – 284 с.
3. Борецька Н.П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми. Монографія. – Донецьк: Янтар, 2001.
4. Нестеренко С.А. [Організація технічного забезпечення виробництва в фермерських господарствах](#) / Нестеренко С.А., [Агєєва І.В.](#) // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки); № 4 (28) – Мелітополь : ТДАТУ, 2014. – С.220-221
5. Нестеренко С.А. [Основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств](#) / Нестеренко С.А. // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки); № 1 (17) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс» -2012. – С.189-190
6. Нестеренко С.А. [Оцінка сталого розвитку Запорізької області](#) / Нестеренко С.А. // Науковий вісник Херсонського державного університету : зб. наук. праць; Вип. 10, ч. 3-Херсон, 2015. – С.337-340.

Людмила СИНЯЄВА,

д.е.н, професор

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

м. Мелітополь, Україна

Надія ЯСИНСЬКА,

студентка 4 курсу,

спеціальності менеджмент

yasinskaya1305@gmail.com

ЛЮДИНА В СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ

У сучасної людини на існування в організаціях припадає більша частина її життя, тому необхідно розвивати розуміння того, як організація функціонує зсередини і як можна впливати на організаційну поведінку.

Механізм взаємодії персоналу в організації настільки складний, що сучасному менеджеру потрібні теоретичні, науково вивірені дані щодо чинників організаційних процесів. Жодна теорія не в змозі забезпечити ефективність організаційної структури сама по собі, але в поєднанні з практичними діями вона озброює менеджера реальним інструментом керування. Менеджмент пропонує поєднати ці два підходи в роботі менеджера та вдосконалювати його діяльність.

Поведінка – це дії людей, які можна спостерігати, а організаційна поведінка – це наука про те, як люди поведуться в організації і яким чином їх поведінка впливає на роботу людей (продуктивність, дисципліну, плинність